

HIRDETMÉNYEK

Előzetési pónsek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztési részét illető
minden közelemények ide intézendők.

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen napokonként, a vasárnap és péntek kivételével.

Kiíratási ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy hétre 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Or-hasáboptételek egyeztetéséért 5 frt
Helyi hirdetés minden napra 30 kr
Nyilatkozat 4 hasáboptételekért 30 kr
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
oldalonként 50 krajczárj

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Szombat November 29.

232. szám.

Szavazás után.

Az elkeresztelési vita véget ért. Az eredmény pedig az, hogy a képviselőház túlnyomó többsége nyomatékosan, impónáló módon nyilatkozott azon kísérletek ellen, hogy az állam nyilvánvaló jogai a felekezeti felfogás javára csorbítottassanak.

Az elkeresztelési kérdés mindazok a hatalmaskodási vágyak, melyek e kérdéssel együtt felszínre kerültek, — most tisztázva, világosan állnak az ország előtt. Es a szabadelvűség minden barátját őszinte örömmel kell, hogy eltöltse az a tapasztalás, hogy Magyarország törvényhozásában és a vita alatt nyilvánult közvéleményben elenyésző csekély azoknak a száma, kik ultramontán politikára hajlammal bírnak. Es az a mozgalom, mely a róm. kath. alsó papság köréből indult ki, s arra volt szánva: hogy a felekezeti nézeteknek az eddiginél kiterjedtebb érvényt szerezzen az állammal szemben, — épen az ellenkező hatást érte el. Azt t. i., hogy úgy magát a kormányt, mint a szabadelvű többséget energikusabb munkára ösztönzék az állam és egyház közti viszonyok liberális módon való rendezésének terén.

Es azok, kik különösen a vegyes házasságokról szóló törvényjavaslat főrendiházi lezavazása óta vérmesebb reményeket tápláltak az ultramontán velleitások tekintetében, — most keserves csalódásra ébredtek. Mert rá kellett jönniük arra, hogy nemcsak, hogy nem izmosodott azok körül liberális áramlat, de határozottan elérte nedvét. Es a tegnapi befejezett vita fényes tanubizonyságot tón arról, hogy híu katolikuskoknak ismert törvényhozók, élükön Apponyi Albert gróffal, kik nem egyszer exponáltak magukat felekezeti érdekekben, — nem késnek nyíltan az állam támogatására sorakozni, mihelyt arról van szó, hogy a felekezeti hatalom annak rovására tért foglalhasson.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A gyanu.*

Irta: Karczag Vilmos.

I.

Szép, csendes nyári meleg alkony volt. Ezren és ezren siettek ki a zöldre a főváros forrását kuszgázó falai közül.

A hajóállomások tömve voltak kirándulókkal s nagy közönség jutott a csavargözösknek is, melyek a Budára igyekezőket szállították a Duna tulsó partjára. — A pénztárnok alig győzte kiszolgálni a jegyeket.

Mikor a matrónok öltözött kocsis tengerészhez méltó szakértelemmel megfordította jelző táblát s a tengerész büszke öntudatával felemelte a korlátot, s harsány hangon kiáltotta, hogy: „Hidő“ a közönség lefutott a kis gőzökre. Egyszerre ideges mozgolódás volt észlelhető. Egy szolgáló két vállán keresztbe f-ktegett széles szíjjakkal szaladt le a budaparti korzóról, égő arcán verejték csurgott végig, gyors, fáradt lélegzetéből követheteni lehetett, hogy nehéz terhet hozott idáig. Sietve szólt a matrónának:

- A Hidőhöz megy?
- Láthatja.
- Kérem, csak egy perczig várjanak. Jövünk.

A hajó már jelzett.
— Szaladjunk. Azonnal itt leszünk.
— Mit hoznak?

Sebesültet.
Pár percz múlva csakugyan két szolgáló cipelt egy nehéz hordágyat s vitte egyesesen a kis gőzös fedélzetére. Alig pár

Az elkeresztelési vita tetemes leszállíthatta az ultramontánok harcúvágyát. Es a kormány által vezetett szabadelvű tábor oly döntő győzelmet vívott ki, mely után beláthatlan időnkig nem lesz több ereje az ellenfélnek ahhoz, hogy mérközésre álljon.

Az egyetlen érvet, melyet az elkeresztelési rendelet és az 1868-iki törvény lényegével szemben a papi ellenzék a szabadelvűség színébe tudott öltöztetni — a képviselőházi tárgyalás alatt szintén deszavauálták. — Ugyanis a törvény rendelkezése ellenében, mely szerint a gyügyermek az apa, a leánygyermek pedig az anya vallásában nevelendő: felállított a szülők szabad rendelkezési joga, mint igazi liberális álláspont.

Ennek az argumentumnak a tetszetősége meglehetősen sok embert, a ki különben nem ultramontán hajlandóságu; köztük Apponyi grófot is.

Amaz nagyszabású beszédben, melyet Szilágyi Dezső a képviselőház szerdai ülésén mondott, megvilágítván minden oldalról a fenforgó ügyet, az állami jogkör természetét s a szabadelvűség köteleit, — a miniszter kiterjesztette figyelmét erre az évre is.

Azok, ugymond a miniszter, kik a szülők szabad rendelkezési joga mellett annak mivolta iránt nem értenek egyet. Mert az egyik természeti jognak nevezi azt, holott bizonyára nem fogadná el egy ilyen jognak minden következtését, — például azt, hogy a szülők (ha már korlátlan joguk van) akár atheistának is nevelhessék gyermeküket. Es az egyezkedés szabadságát nem is lehet megvédeni mindkét szülőre nézve; mert az, a mit értenek alatta, tulajdonképen a befolyásosabb fél akarta. Es legtöbb a pártolók közül, csak bizonyos vallások közti szabad választást ért el alatt. Ez pedig állami megkötöttség és nem természetjog. Ha ennek nevezik, az csak kendőzés. A gyermekek vallásos nevelésének kérdése

egész Európában kétféle feltogás, kétféle törvényes rend alatt áll.

Vagy úgy fogják fel, mint interconfessionális közjogi rend alkatevét, vagy pedig úgy fogják fel, mint a magánjoghoz tartozó szülői, helyesebben mondva apai hatalomnak alkatelemét. De akár így, akár pedig úgy fogják fel, mindkét irányban lehet azt szabályozni szabadelvű módon, az egyenlőség alapján, s lehet azt szabályozni nem szabadelvű módon. De azt mondani, hogy egyik nem szabályozás vagy a másik nem szabályozás szabadelvű az félreismerése a szabadelvűségnek.

Már most mi dönt a felett, hogy milyen nem szabályozást fogadjon el a nemzet? A magánjogba utalja-e mint az apai hatalomnak egyik alkatelemét, mert hisz a szülő rendelkezési joga, szabad egyezkedése csak frázis; ezt igazán megóvni nem tudta senki s a kik azt oly nagyon sürgetik inkább az állami rend korlátozásában fekvő akadály elmozdítását akarják a szabad befolyásolás, mint a szabad egyezkedés érdekében. Ez tehát nem dönt. Mi dönt hát a fölött? A miniszter nézete szerint dönt felette az is, hogy egy országnak történeti fejlődése és állapota milyennek.

Mert ott, a hol egy confessio van, a hol a többiek semminemű jelentőséggel nem bírnak, ott semmi szükség nincs egy interconfessionális rendezésre. De a hol több confessio van és azoknak viszonyai küzdelmek eredménye, az egyenlőség és paritás biztosítása a közbéke szükségé, ott nagyon jó az, hogy ha nem zárhatja is ki az állam a surlódást, de legalább annak körét lehető szűkre szorítja és az államnak objectiv rendje alkotja egy bizonyos nemét a nyugalomnak és békének a különben harcra hajlandó felekezetek közt.

Ezt a nyugalmat és békét kétségkívül igazságosan biztosítja a nálunk alkotott interconfessionális rend, mely szerint a döntés mindkét házastárs vallása

szerint történik. Mert így van helyesen megoldva a paritás kényes kérdése.

Látszik tehát, hogy a szabadelvű színezés, mely a szabarendelkezési jog czimén az 1868-iki törvény s az ennek végrehajtására vonatkozó rendelet ellenzői a saját fellépésüknek adtak, csak hamis külmáz volt. Mert az a nézet a valóban liberális és az egyedül helyes, mely az 1868-iki törvény intézkedésére vezetett.

A közigazgatás államosítása ellen. Az ország függetlenségi és 48-as párt elhatározta, hogy a közigazgatás államosítása ellen országos mozgalmat szervez, agitacionális program elkészítésére bizottságot küld ki, melynek tagjai Irányi Dániel, Thaly Kálmán, Justh Gyula, Horváth Adám, Eötvös Károly, Kun Miklós, Lukács Gyula, Papp Elek és Polónyi Géza.

— Az anyakönyvi kivonatok átküldése. Az a nyilatkozat, melyet a cultusminiszter Komlóssy Ferencz határozati javaslatával szemben tett, egyes ellenzéki lapok részéről félreismerhetetlen irányzatossággal úgy lett kiszínezve, mintha ebből a kormány eddigi elvi álláspontjának megváltoztatására lehetne következtetést vonni. Mennyire erőltetett és kétszínű ez a ráfogás, mindenki előtt ki fog tűnni, Csáky grófnak válaszából, ugyszintén az illetékes helyről közzétett következő nyilatkozatból:

Az elkereszteltekre vonatkozó anyakönyvi adatoknak a 1868. LIII. t.-cz. 12. §-a értelmében illetékes lelkészszel leendő közlése tárgyában még folyó évi július hónapban azt az álláspontot foglalta el a kormány, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszternek február 26-iki rendelete, esetleg oly módon hajtassék végre, hogy az adatok közlése a szolgabíráknak s illetőleg a politikai hatóságoknak közvetítésével is történhessék s ebbeli álláspontját augsztus hó folyamán a herczegpármásnak átíratilag tudomására is hozta.

Az adatok közlésének módját illetőleg a kormány álláspontja az volt s az ma is, hogy a közlés esetéről-esetre történéjk s annak megtörténte az elkeresztelő lelkész által vezetett anyakönyvből bevezetessék annak jelöl, hogy az anyakönyvi kivonat nem ezeu anyakönyvből szolgáltatható ki.

Ezen álláspont az, melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter említett beszédeben

Egy tompa, hosszantartó, de elhaló jajszó hangzott fel a kosárból, az az aggódó nő sietve hajolt ismét a kosár fölé, kissé fölemelvén a leplet s gyöngéd, szeretetteljes hangon szólt:

— Nyugodjál édes! Utban vagyunk hazafelé.

II.
Szürke, borult reggel volt, mikor a vonat X-be érkezett. Nehez, fullasztó füst lepte el az őrházat, hol a vonatnak csak ideiglenes megállója van.

Két magyaros egyenruhába öltözött szolgáló sietett elő, hogy előbb urnóját, majd a beteg szállító kosarat kiemelje a külön kocsiból. Két-három lépésnyire a vonattól letették a földre, aztán a kalauz jelt adott s a vonat tovább indult. Nehány álmos köcsöz fej nézett ki az ablakon s a meddig láthatta, figyelte az őrház előtt történeteket.

Egy ószbe borult ur botjára támaszkodva közeledett. Megdöbent, mikor a hosszú kosarat meglátta s egyszerre világos volt előtte a helyzet. A gyászba öltözött nő nem bírta tovább visszafojtani fájdalmát s zokogva borult az öreg ur keblére.

— Atyám! Atyám!
Az szó nélkül, némán, megilletődéssel szoritotta keblére leányát s vonagló ajkából látni lehetett, hogy érzékeny öreg szive iszonyu fájdalmakat érez. Nedves szeméit lopva törülte meg; sugva, leányához egész közel hajolva kérdezte:

— Éi?
Leánya igenre lógázta fejét és görcsösen zokogott.
— Életveszélyes?
— Az. Meg fog halni. Még csak néhány perce van hátra. Siessünk.
Az öreg parancsot adott a szolgálónak, hogy emelje fel a hordágyat s lassan, vigyázva, a parkon végig vigyék a kastélyba. A szolgáló teljesítették a parancsot. Az öreg

Ki tudná mindent? Egy öreg asszony ott a lőcán hosszú lére eresztve beszél szomszédjának hogy ő a Kerepesi uton végig követte ezt a szomorú menetet. Az a gyászba öltözött nő sokszor emelte szemével finom fehér csipke-kendőjét s valahányszor a kosár terhével megpihentek, az asszonyság mindig odatartotta fejét hallgatóni, ép úgy mint most. Egyszer felemelték ugyan egy pillanatra a zöld vásznat, hogy friss levegőt kapjon a kosárba fekvő, de nem lehetett látni, hogy ki fekszik benne.

— De miért szállítják gyalog?
— Ovatosságból. A kocsiázástól féltek. Látam, mikor az asszonyság nem engedte kocsira tenni a kosarat.

Az egyik hordár csak valamivel adott több felvilágosítást a melletti álló kíváncsi urnak.

— Ki fekszik benne?
— Egy ur.
— Halott?
— Nem.
— Hová viszik?
— A déli vasúthoz, — szállítják.
— Igen.
— Ki ez az urnó?
— Annak a neje, a ki benn fekszik.
— Hova valók?
— Még nem tudjuk, hova kell majd jegyet váltani.
— Hogy hívják?
— Nem tudom. Beanünket megfogadtak, hogy vigyük a terhet, hát visszük.
— Honnan?
— Kórházból.
— Beteg?
— A hordár szemével intett az urnó felé, hogy az meghallhatja, tehát nem válaszolhat, de ugyanakkor jobb kezével olyanforma mozdulatot tett, szívére mutatva, mintha mondta volna, hogy szíven lőtte magát.

* Ez elbeszélés a gróf Dessewffy Aurélie és gróf Csáky Albinné védművének alatt alakult „Műbarátok köre“ 1891-iki irodalmi évkönyvében jelent meg

kifejtett és melyet a kormány eredetileg elfoglalt s minden változtatás nélkül ma is magának vall.

Országgyűlés.

Budapest, Nov. 27.

Tíz napi harc után véget ért a cultus vita, még pedig a kormány fényes diadalával. Spónner Andor ellenzéki volt az első szónok, ki lelkesen vitatta a Csáky gróf febr. 26-iki rendeletének törvényességét s kijelentette, hogy a Szivák Imre által benyújtott határozati javaslatot elfogadja.

Utána Prónay Dezső báró szintén az ellenzékéről szólalt föl s igen szép beszédben fejtegette az elkeresztelési kérdést, melyben a kormány, szerinte is, igen helyes eljárást követett. Prónay beszédét — melynek súlyát emeli az előkelő állás, melyet Prónay az ág. ev. egyházban elfoglal (főfelügyelő) — a szabadelvűpárt élénken megjelenezte.

Az utolsó szónok Kiss Albert volt, ki csak néhány szóval jelentette ki több társa nevében, hogy úgy mint Prónay báró, ő is, ellenzéki álláspontjuk fenntartása mellett, elfogadják a Szivák-féle határozati javaslatot.

A ház elnöke erre bezárta az általános vitát s szót emelt Csáky Albin gróf. Több ellenzéki szónokkal polemizált, de a negatív vitaközvetés mellett számos pozitív nyilatkozatot is tett. Így kijelentette, hogy a katolikus autonómia kérdésében még ez év folyamán megindítja a tanácskozásiakat, bár kijelentette, hogy a mostani időt adsolute nem tartja erre alkalmasnak. Félremagyarázások ellenében kifejtette, hogy a katolikus egyházban kitört belforradalom alatt mit értett s Kudlik és Hook beszédeivel is bizonyította, hogy e belforradalom megvan. Midőn önérettel, határozott szigorral kelt ki Kudlik István multkorai fenyegetései ellen, az egész ház helyeselte a miniszter szavait. Figyelmezteti a miniszter, hogy ha e tettek terére lép, szemközt fogja magával találni az állam hatalmát a maga teljes szigorával. Hogy a katolikus egyháznak dogmáiba és egyházi életébe a február 26-iki rendeletével nem avatkozott, ezt ismételtén igen világosan kifejtette a miniszter. E nagy tetszéssel fogadott sikerült zárbeszéd után Irányi Dániel és Szivák Imre tartották meg zárbeszédeiket saját határozati javaslatok mellett. Személyi kérdésben tett felszólalások után Szilágyi Dezső igazságügy-miniszter szólalt föl, kifejtve még egyszer, hogy miért tartja fölülegesen Irányi határozati javaslatát. Fölhívta a miniszter a szabadelvűpárt élénk helyeslése mellett mindazokat, kik a polgári házasságot sürgetik, arra, hogy ez intézmény létesítését készítsék elő a közvélemény meggyőzésében.

A szavazás előtt Komlóssy Ferenc visszavonta indítványát, mert úgy vette ki a cultusminiszter szavaiból, hogy a rendeletet módosítani fogják. Csáky Albin gróf rectificálta Komlóssy hitét, mert a miniszter a rendelet lényegét fenntartandónak jelezte s csak formai tekintetben tartotta lehetségesnek — de azt sem igérte — a módosítást.

Száva Zsuzsanna a kerülvén a dolog, Irányi Dániel határozati javaslatát névszerinti szavazás után 180 szóval 96 ellenében elvetették. Szivák Imre határozati javaslatának három pontja fölött külön külön szavazás volt; még pedig a második pont fölött, mely az 1868-ik évi 53-ik t. cz. fenntartását monddta ki, névszerinti szavazás volt s 213 an

ur és leánya pár lépésnyire elmaradtak s így indult meg a szomorú menet a Korolán kastélyba, két viruló hárfásor között.

Az öreg Korolán tévelygő tekintettel nézett a haldoklót rejtő horodgyra, majd a jobb karjára támaszkodó leányra. Azt egy koporsónak, egy férjért sirató özvegynek képzelte. Talán nem is képzelődés már; olyan közel van a szomorú valóság.

Még nem tudott semmit az eseményekből s nem volt bátorsága, hogy megkérdezze a megtört hitvest.

A mult éjjel esett s most nedves, hűvös volt a reggel. A talaj vízenyős, sok helyen sáros. Az őrök kocsit, mely a gyalogok mellett lépésben haladt, többször erősen belebelezőkent egy-egy székérvágra, mely kátyuba; a fákrol, a mint a szél meglógatta a gyöngye ágakat, sűrű esősöppek hullottak alá. Az égen tömör, sötét felhők kavargtak össze-vissza s újabb záporral fenyegettek; gyors szárnyú fecskék repültek s kergették, fogták az apró legyeket. A közeli kastély, omladozó vakolatával, festetlen ablakredőivel, mohos fedelével, komoran, barátságatlanul várta a szomorú menetet.

— Talán kocsira ülénk Katalin?
— Nem, csak gyalog menjünk. Gyalog siethetünk is s még se rázódik.
— Belszél valamit Elek?
— Nem. Sebláza volt.
— Párba?
— Oh, hiszen ha az volna?
Az öreg Korolán megdöbbenve állt meg egy pillanatra. Alig bírta magát botján feltartani, lábai reszkettek s tagra nyitott szemével magütközéssel kérdőleg tekintett leányára.

— Tehát öngyilkos volt a boldogtalan...
— Az!
— Minő szegény; minő szegény!

(Vége köv.)

át vaxtak igennel a pontra, 47-en nemmel, tehát 166 szótöbbséggel fogadtattott el a határozati javaslat e pontja. Az első pontban azt mondta ki a határozati javaslat, hogy a febr. 26-iki rendeletet törvényesnek tartja s helyesli Csáky eljárását. E pont mellett az ellenzék 14-en állottak fel, köztük Kiss Albert székelyhídi képviselő, debreczeni ev. ref. lelkész és Thaly Kálmán a debreczeni I. vál. kerület képviselője. A második pont mellett ugyanezen képviselőkön kívül még 13 ellenzéki képviselő állott fel, köztük Papp Elek nádudvari képviselő. A harmadik pont a polgári anyakönyvvezetéséről szólt; e mellett már többen felállottak mindkét ellenzékéről; e pontnál a kormány mellett szavazott Debreczen II. v. kerületének képviselője Dr. Király Ferencz. A pártok közül Széll Kálmán a kormány mellett szavazott.

November 28.

Üres padok előtt kezdte meg a képviselőház ma a vallás- és közoktatásiügyi miniszterium költségvetésének részletes tárgyalását. Az első felszólaló Benedek Elek volt, ki az orsz. közoktatási tanács tételénél a tankönyvek s különösen az olvasókönyvek szigorubb bírálatát sürgette.

A tanfelügyelők tételénél ugyancsak Benedek Elek szólalt föl, kinek Csáky Albin gróf miniszter felelt meg.

A budapesti királyi tudomány-egyetem tételénél az egyetem alapítványainak katolikus jellegét ez évben Komlóssy Ferencz hangsúlyozta, mire Csáky Albin gróf miniszter — mint minden évben — úgy most is hangsúlyozta az egyetem állami jellegét.

Thaly Kálmán a gymnasiumok tételénél a magyar nyelv tanításának szigorítását sürgette, különösen a nem magyar tannyelvű iskolákban. Csáky Albin gróf miniszter kijelenti, hogy ez irányban minden lehetőséget elkövet.

Irányi Dániel azt az eszmét veti föl, hogy Franciaország példájára, a legjobb tanulóik között évenként versenyeket lehetne rendezni, a tudományok külön szakáiból.

Csáky Albin gróf miniszter megjegyzi, hogy nem ismeri ez intézményt; de az bizonyos, hogy a versenyek felkeltése a tanulók között szép eredményre vezet.

A népevelés érdekei mellett Kiss Albert szálalt síkra s a tanítói fizetés rendezése, sőt a mostani 300 frtnyi minimum fölemelése iránt is határozati javaslatot terjesztett be.

Csáky Albin gróf miniszter hangsúlyozta, hogy a pénzügyek javaslatával a kultusminiszterium budgetje is növelendő s így már az idén is emelkedet a kultus-törzsa költségvetése. A tanítói fizetések rendezése a miniszter programjának egyik pontja; de óvakodni kell e téren tulzolt igények fölbresztésétől, mert az első köteleesség a 1868-iki 38-ik törvényezikkel meg szabott minimális tanítói fizetés keresszűltvitele minden iskolában. A lapok szerkesztését a tanítóknak és tanároknak általában nem tiltotta el, csak engedély kapásától tette függővé, csupán a politikai lapok szerkesztésére szól a tilalom; a lapokba való czikkírás és levelezés természetesen szabad. Kiss Albert Csáky kijelentése után visszavonta határozati javaslatát.

Külföld.

Az olasz választások és a francia közvélemény. Az olasz választások eredménye igen nagy lehangoltságot idézett elő a francia közvéleményben. Francia kormánykörökben már napokkal ezelőtt fölübelül tisztába voltak Crispi újabb győzelmével, de maga a nagy közvélemény erősen bizott benne, hogy a gazdasági krízis a francziabaráttáborba vezetendi az olasz választók jelentősebb részét. A sajtó beismeri ugyan Crispi győzelmét, de miután hónapokon át annak biztos vereségét jóslgatta, most mindenképen kisebitni törekszik a győzelem valódi jelentőségét.

A luxemburgi trónváltást siet felhasználni a francia kormány arra, hogy a nagyhercegségben esetleg érvényesíthesse befolyását. Az a luxemburgi jelige, hogy „Maradunk a mik vagyunk és poroszk nem leszünk” melynek az első felét maga Adolff nagyherceg is elmondta, mikor tavaly rövid regensége alatt Luxemburgban járt, azzal biztatja a francziákat, hogy könnyű lesz teljesen megnyerniök a luxemburgi nép szimpátiáit. A francia kormány közölte a luxemburgi kormányval, hogy Carnot köztársasági elnök a nagyherceget Luxemburgba érkezése után üdvözölni fogja és egyuttal kitéjezte a francia nemzet barátságát Luxemburg népe iránt.

Oszták-magyar-német hadgyakorlatok. Párisból azt a hírt terjesztik, hogy az oszták-magyar és a német hadsereg a jövő évben együttesen nagy hadgyakorlatokat tart Szászországban. — Ezt a hírt természetesen nagyon is tartózkodva kell fogadni.

A tüdőgümőkör gyógyítása.

— Eredeti tudósítás. *) —
Berlin, Nov. 25.
Dr. Spitzer, a boroszlói egyetemen sebészeti osztály tanársegéd barátomnak, ki Dr. Nikulics titkos tanácsos és egyetemi tanár

*) Dr. Kentzler József ismert tüdő és gége-gyógyász és évek óta fűrdőorvos Gleichensberghen küldi ezen tudósítást lapunknak.

urnak ajánlott, köszönhetem, hogy itt gyorsan és körülmenyesen tanulmányoztam a Koch féle eljárást.

A tanár ur sebészeti klinikáján, az ugynevezett Heiligen Hospitálban, ugyszintén Berman titkos tanácsos egyetemi tanár, belgyógyászati-bőr- és gége-osztályán nagyban ismerek az oltások. Nikulics tanár ur rendkívül előzékenyen terjedelmesen demonstrálta az eljárást, az eddigi beoltási eseteket mutatta és az ezek körül szerzett tapasztalatait magyarázta.

Folyó hó 26 ikáig este a klinikán körülbelül 300, többnyire boroszlói orvos előtt Nikulics, Berman és a többi tanár urak a gümőkör elleni új eljárástól tartottak előadásokat. Mindegyik orvos tanár saját osztályában beoltott beteget bemutatta.

Maga az eljárás igen egyszerű. A Koch féle folyadékból — 1/2% carbolsavval 1 pro mille hígítva — 1—6 millimtr. fecskendeztetik be közönséges Pravaz fecskendővel.

A beoltás utáni visszahatás valóban nagyszerű. Minden egyeasetben, hol gümőkör van jelen nagy reakció áll be borzongás sőt rázó hideg láz, néha hányás, izadás és kiválság helyi tünetek. Csak azon esetekben hol a beoltott folyadék mennyisége kevés volt a reakció később vagy gyengén állott be, sőt egészen ki is maradt. Egy hosszabb időn át tartott melhártya izzadmányos, ép úgy egy idült tüdőbeszűremkedés esetében, hol gümőkörre gyanu volt, de a köpetben bacillus nem volt kimutatható, nem különben egészséges egyéneknél a reakció teljesen kimaradt.

Jellemző volt a változás egy 18 éves leánynál, kinek kiterjedt vörhenyszerű kütég — mely különben gyakran mutatkozott — nagy láz és a többi visszahatási tüneteken kívül, nem csak a karján és valamivel kisebb mértékben a láb tövében levő gümőkörök fekélyei és gennyjáratai körül nagy mérvű terime nagybodadás, erős beszűremkedés, orbáncyszerű piros elszinesedés állott be, hanem már rég óta behagedt — sőt egy más helyen teljesen épek látszó helyen is hasonló elváltozás állott be. Nyilvánvaló, hogy már gyógyult, vagy épek látszó helyen is még a gümőkörök folyamát láppang és csak a beoltás után evidenssé lesz. Nevezetes jelenség konstátáltott egy másik betegnél. Ennek hossza időn át tartott genyedés után a rosszontok a beteg kezétövéből műtét által eltávolítottak, de a műtét helyén még terjedelmese nyílt seb volt jelen, ezen helyen a Koch-féle folyadékkal beoltás után helyi reakció nem állott be, míg máshol levő sipolyai körül teljes reakciói tünetei mutatkoztak.

Lupus esetekben feltűnnek már az első beoltás után azon a bőr felszínre felett kiemelkedő csomókák, melyek salicylasv behatása után beálló gyógyulásnál szoktak felépni. Később rohamosan javul a folyamat.

Tüdőesucs bántalomban majdnem mindig helyileg hangsúlyosabb szűrtörzések, nagyobb köhögési inger és bővebb kiköpés áll be. A bacillus mennyisége többnyire, de nem minden esetben szaporodik. A pálcikák sokszor sajtálagosan elváltoztak, valószínűleg a Koch-féle folyadék behatása folytán szétesésnek indulnak.

Gége fekélyesedésnél a reakció folytán könnyen beállható gégegyzenyő miatt a beoltás még 1 milliméter mennyiséggel sem tanácsos, mert fulladás általi veszély következhetik be.

Mindezek alapján elvitázhatatlan tény, hogy a Koch-féle folyadék behatása specifus befolyást gyakorol mindennemű gümőkörös folyamatra és körülmények szempontjából ez felette fontos és megbecsülhetetlen vívmánya az orvosi tudományoknak. Gyógyértékére nézve azonban még sokkal rövidbe az idő, mintsem már most határozott ígéretet lehetne róla mondani. Mindenesetre lupusnál és kezdődő gümőkörnél még a teljes gyógyulás is remélhető. Előhaladott esetekben azonban a siker bizonytalannak mutatkozik.

Napi hírek.

— **Az új vasut megnyitása.** A debreczeni fűzesabonyi fő- és az ohat-polgári szárnyvasut a t. fűredi hid kivételével, már teljesen készen és használható állapotban van. Ugy, hogy az említett rövid szakasz kivételével a személy és teher forgalomnak átadható. — A vasut társaság — mint már írtuk — kérvényt adott be a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy f. évi decz. 14-dikére engedélyezze a vasut megnyitását. — Remélni lehet, hogy a miniszter elrendeli a részletenként való megnyitást. A t. fűredi hid jövő évi márczius 1-jére lesz a közforgalom számára átadható. Az új vasuton a z o n a t a r i t á t fogják alkalmazni, a mi előreláthatólag nagyban emeli a vasut forgalmát. A hortobágyi híres pusztá ez által kényelmesen és felette olcsón hozzáférhetővé lesz s kedvező kiránduló helyévé válik ugy a debreczenieknek, mint a Debreczent meglátogató idegeneknek, különösen ha ottan jó vendéglősről gondoskodik a város, hogy a delibábos pusztá szépségein kívül egyéb vonzereje is legyen a turista kirándulásoknak. Ugy halljuk, hogy a Magyar államasutak menetjegyjíródája májustól kezdve kéjkirándulásokot is fog rendezni az Hortobágyra.

— **Csávolszky Lajos orsz. képviselő,** a debreczeni f. abonyi vasut r. társaság igazgatóságának elnöke ma városunkban időzött s értekezett Simonffy Imre kir. tan. polgármesterrel a vasut megnyitása és Debreczen sz. kir. város 180.000 frtnyi hozzájárulása harmadik és utolsó részletének kiutal. ványozása tárgyában.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést kaptuk. Mély fájdalommal tudatom te lejtethetlen jó édes anyámnak özv. Balogh Lajosné Kovács Eszter asszonynak, életének 79-ik, gyászos özvegyiségének 25-ik esztendejében, folyó évi november hó 28-ik napján, tíz napi súlyos szenvedés után történt halálát. A megboldogult hideg tetemei f. évi november 30-ik napján d. u. 2 órákor fogtak a Széchenyi-utczán 1812. sz. a. tartandó rövid ima után, a czepléd-utczai sírkertben az örök nyugalomnak átadatni; mire a rokonokat s ismerősöket fájdalmas szívvel meghívom. Balogh Imre. A megboldogult testvére: Kovács Terézia és férje Soltész László; és több rokonok nevében is.

— **Színházunk hajai.** A Gyöngyösi kérvényét a színház igazgatásának reá ruházása tárgyában tegnapi tárgyalta a színházi bizottság; ma délután pedig a jog- és pénzügyi bizottság mond véleményt róla. A színházi bizottság javasolja, hogy a színház igazgatása Gyöngyöire bizassák, a ki Valentinnek összes terheit, tehát a városnak ellene fennálló kövételését is kész átvenni az aktívakkal együtt. Újból javasolja a bizottság, hogy a színháznek jövőre az eddigi ségélyen kívül még 5000 frt. subvencziót adjon a város. — Bárki legyen az igazgató, a bajok lehető elkerülése végett szükségesnek tartjuk, hogy ezután a hatóság szigorubb ellenőrzést gyakoroljon a színház vezetésének ugy műszaki, mint pénzügyi része felett. — A subvenczió fölemelését eddigi álláspontunkhoz híven, szintén szükségesnek tartjuk.

— **A magyar ipar elismerése.** Rendkívül feltűnő elismerésben részesült Kristófy János, aradi pékipáros. Ő Felsőre a király, az aradi iparkiallítás körül szerzett érdemei elismerésül, Kristófyra, mint a kiállítás volt elnökének a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Az árverési csarnok felállításának engedélyezéséről** dr. Baikkányi Miklós újból folyamodott a kereskedelemügyi miniszteriumhoz; ezuttal egyedül írta a kérvényt, miután az első alkalommal érdektársa Zádor Lajos visszalépett. Hasonló kérvényt intézett a miniszterhez Katz Jakab, ki szintén árverési csarnok felállítására kért engedélyt a maga nevében és nem Kovács János s társaságában a mint a „Debreczeni” tévesen írta. A kereskedelmi-minister mindkét kérvényre választott és pedig oly értelemben, hogy a f. évi januári városi közgyűlés határozata folytán, mely az árverési csarnok szükségességét, Debreczenre nézve nem véleményezte, a kérvényeket a jelen körülmények között nem tartja tárgyalhatónak. Ha azonban a közgyűlés, más és jobb meggyőződésre jut, a mi a közérdek szempontjából kívánatos volna, a miniszter ép úgy pártolná az árverési csarnok felállítását, mint a fővárosban és Kolozsvárott.

— **Séta hangverseny,** tartatik holnap délután a Siskszay „Margit fürdőjében” a következő műsorral; 1. Szapary induló. 2. Nyitány a „Portici néma”-ból Auberttől. 3. Jonathán valzer Millöckertől. 4. Szerelmi álom kurtre Hoehltől. 5. Abránd a román dalok felett (uj) Czapekttől. 6. Bolero (uj) Strausstól. 7. Mindeg beljebb. Ist. Vig polka Ludvigttől. 8. Egyveleg „Faust” operából Gounodtól. 9. Elbocsátva. Polka Zichertől.

— **Hajdu Nánásról,** mint onnan értesítik lapunkat, Dr. Nagy Lajos, városi orvos, a Dr. Koch féle gyöngymód tanulmányozása végett f. hó 26-dikán Berlinbe utazott.

— **A nögyelet téli mulatsága.** A debreczeni jótékony nögyelet már most megindítja a mozgalmat a jövő farsangban tartandó mulatság rendezése érdekében. — E tárgyban holnap, vasárnap d. u. 3 órákor a választmány ülést tart a városházán. Egyéb folyó ügyek is váraak elintézésre.

— **Az Emke perselyek kiürítése.** A Debreczen városi és Hajdumegyey E. M. K. E. ügyrendje értelmében az adományok gyűjtése czéljából szétosztott perselyek az e czélra választmány kiküldött bizottság által minden félévben a választmányi ülést megelőzőleg félévben bontandók: az igazgató választmánytól nyert megbízás alapján gr. Dégenfeld József elnök most felkéri a perselytartókat, hogy a náluk lévő perselyeket a pénztárba (pénztárnok Bészler Károly Debreczen városi közgyám, hivatali helyisége a városházán) mielőbb, mindenesetre pedig f. évi december 7-dik napjáig beküldeni sziveskedjenek.

— **A megőregedés titka.** A bécsi népoktatási kör tizenöt agg koru kitünőbb férfiuhoz kérdőíveket küldött, azzal a főkérdéssel: mikép őregedtek meg? A kérdőív különben tizennyolc kérdést tartalmazott, melyek az ifjúkori és az előrehaladott korban való életmódra vonatkoztak. A válaszok közül igen érdekesek a 90 éves gróf Moltke, a 79 éves Plener Ignác, a 85 éves Schermerling Antal, a 80 éves dr. Smolka Ferencz és a 95 éves Jules Simon feleleteik. Gróf Moltke fiatal korában naponként tíz órán át aludt, „távol a szülőháztól, regényes foglalkozás mellett örömtelen életet folytatott.” Életmódjában, bármily időjárás mellett sétált a szabadban és az egész napot soha sem tölté a szobában,

képviselő, a társaság igazgatókban időzött...

26 gyászjelentés tudatom felelősz. Balogh szónoknak, életrajzának 25-ik...

Gyöngyi annak reá ruhá. A színházi jog- és pénzügyi. A színházi határozatai...

se Rendkívül. A színházi határozatai...

Minister. A színházi határozatai...

színház. A színházi határozatai...

színház. A színházi határozatai...

színház. A színházi határozatai...

színház. A színházi határozatai...

Nyolcvanhat éves koráig lovagolt, most keveset eszik, különben jelenlegi korát isteni kegynek és mértékletességnek tulajdonítja.

A világ legnagyobb adóssága. A francia képviselőház pénzügyi bizottsága...

Papucs a katonáknak. Reformálni akarják a katonák lábbelijét. Nem lesz ezután olyan általános a bakkanos és nem lesz annyi panasz miatta.

Halálozás. Lapunk zártakor értesülünk, hogy Horváth István és Horváth Mihály városi bizottsági tagok, sőt nagykereskedők...

Szép kényelmes uri lakás 5 világos nagy szobával, előszobával, konyhával és hozzávaló helyiségekkel, tágas pincével együtt 1891. Május 1-től kiadandó Koszorus Lajos ügyvéd úr Hatvan utcai 1577-78 sz. házában.

A Telgdi gőz- és kádfürdő, mely kanzisztitálás miatt pár napig zárva volt, ismét a t. közönség rendelkezésére áll.

Zeneestély. Vilmos Lajos sör-csarnokában holnap este csángó peccenyé és malacz tokány estély tartatik. Ez alkalommal a Magyarai testvérek zenekara fog közreműködni.

Uj városnév. A városnév ügyében kiküldött bizottság elhatározta, hogy a városnév a réáliskolát tartja áralakítandónak és ajánlja, hogy a réáliskola máshrvá helyezzessék át.

Lapunk mai számában Harsányi Istvánnak megjelent hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Színház.

Csütörtökön és pénteken Offenbach két felvonásos bohózatot operetteje: „XXII. Cas tus“ került színre. Gyöngyi a herceget, Andorfi Ficus házimestert kitűnő humorral, most minden tülzás nélkül játszották.

élvezettel hallgatta a közönség. Az öreg zenész szerepét Hadai birtelen rosszullete miatt Andorfi vette át.

Mándoky Béla jubileuma.

December 4-én bucsuzik el Mándoky Béla, a kitűnő hősszerelmes, a szinpadról, hol csak diadalt, babért aratott.

Mándoky Béla hivatott apostola volt annak a nehéz pályának, annak a sokat ígérő, de keveset adó pályának, melyen már sok igen sok ember hajótörést szenvedett.

Sok oldalu színész volt. Ma Petrucciót, holnap a lelkével meghasonló Hamletet, másnap a büszke Bánkot, Boonbrookot, Robin de Boist játszotta.

Alakításai igaz ugyan, hogy nem állanak azon a fokon, minőket a színészet óriásai produkáltak, de nálunk mindég kivitták számára azon helyet, melyet megérdemelt, az, ki pályáját hűségben futatta meg, a harcot küzdelmesen harcolta meg.

A debreczeni közönség ugyan jól ismeri a mi Mándokykat; hiszen életének jórésze, színi pályájának legdicsőségesebb szaka itt folyt le mi közöttünk, a debreczeni közönség tapsai között. Mégis nem lesz érdektelen életrajzának több adatait, amint következnek, ide iktatni: Mándoky Béla 1839-ben szept. 17-én Pankotán, Aradmegyében, született nemes szülőktől.

A debreczeni közönség ugyan jól ismeri a mi Mándokykat; hiszen életének jórésze, színi pályájának legdicsőségesebb szaka itt folyt le mi közöttünk, a debreczeni közönség tapsai között.

Papucs a katonáknak. Reformálni akarják a katonák lábbelijét. Nem lesz ezután olyan általános a bakkanos és nem lesz annyi panasz miatta.

Halálozás. Lapunk zártakor értesülünk, hogy Horváth István és Horváth Mihály városi bizottsági tagok, sőt nagykereskedők...

Szép kényelmes uri lakás 5 világos nagy szobával, előszobával, konyhával és hozzávaló helyiségekkel, tágas pincével együtt 1891. Május 1-től kiadandó Koszorus Lajos ügyvéd úr Hatvan utcai 1577-78 sz. házában.

A Telgdi gőz- és kádfürdő, mely kanzisztitálás miatt pár napig zárva volt, ismét a t. közönség rendelkezésére áll.

Zeneestély. Vilmos Lajos sör-csarnokában holnap este csángó peccenyé és malacz tokány estély tartatik. Ez alkalommal a Magyarai testvérek zenekara fog közreműködni.

Uj városnév. A városnév ügyében kiküldött bizottság elhatározta, hogy a városnév a réáliskolát tartja áralakítandónak és ajánlja, hogy a réáliskola máshrvá helyezzessék át.

Lapunk mai számában Harsányi Istvánnak megjelent hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Színház.

Csütörtökön és pénteken Offenbach két felvonásos bohózatot operetteje: „XXII. Cas tus“ került színre. Gyöngyi a herceget, Andorfi Ficus házimestert kitűnő humorral, most minden tülzás nélkül játszották.

és erémje rendezi. A mai jutalomjátékon egyéb ünnepségeken kívül az a kintúntetés is fogja érni a jutalmazottat, hogy tisztelgetésre előadás után a „Hungaria“ egyik külön termében bankett lesz, melyet a művészeti tisztelet rendeznek.

Az új intendás gróf Zichy Géza a jövő év elején veszi át hivatalát. Az intendánsi állás anyagi felelősségének kérdése, mely eddig függőben volt, kedvező elintéztést nyert.

Szerkesztői üzenet.

K. V. urnak Temesvár. A kérdezett december 1-én jün vissza Debreczenbe.

DEBRECENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap Vasárnap 1890. November 30, páros bérletben: fényes kiállításal, ez idényben másodsor.

Az ember tragédiája.

Drámai költemény. Színházi műsor: Hétfő decz. 1. Szökött katona Haday j. j. Kedd decz. 2. Szegény Jonathán. Szerda decz. 3. Apósk. Csütörtök decz. 4. Sheridán Mándoky jubileuma. Pénteken decz. 5. Kornevillei harangok Szombat decz. 6. Koldus diák. Vasárnap decz. 7. Fityfiritty I-ször. Előkészületre kitézetnek: Uj a k Gardisták operette, Huszárszerelmé vizjáték.

Felelős szerkesztő és kiadó lapfőnöke: Vértési Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Szabó Lajos Fiai,

Debreczen, Rózsater.

Leltározás alkalmából December 1-től kezdve az összes

raktárunkon lévő

Női ruhaszöveteket,

(finom fekete divatkelméket is)

Színes mosó velezeket,

Téli nagy és kis

kendőket,

berlini és főre való caschmir kendőket

tesetemesen

leszállított áron

árusítjuk el.

Kereset.

Egy bank társaság mindenütt keres tisztességes egyéneket sorsjegyeknek szigoruan a törvény alapján részletfizetésre való eladása céljából.

Legelőnyösebb feltételek.

Ajánlatok intézendők:

SCHIMMERLIK MŰR-hoz

Budapest I. Szt. János u. 3. s.

Kiadó lakások.

A Nap-utcai 2500. szám alatt lévő ház, egész nagy tágas udvarával 1891. május 1-től több évre kiadó. Esetleg kedvező feltételek mellett eladó.

Továbbá ugyanazon tulajdonosnak a katonai temető végében lévő 11 köblös majorsági földje, melyből 8 köblös kitűnő, luczernás, 3 köblös pedig hizlatásra igen cse szeruen van beépítve, 5 akollal és ehhez megkívánató elegendő magtárral, az egész együtt szintén kiadó; a luczernás külön, az aklok is külön külön is kiadók.

Kunz József és Társa

Budapest, Debreczen, N. Várud.

Szönyegek,

függönyök, butorkelmék, ágy és asztalterítők, flanel takarók, paplanok, matrácok és valódi

Jaeger alsó ruhákkal

dusan felszerelt raktárukat a n. érdemli közönség szives figyelmébe ajánlják.

JAEGER.

Kardos Lászlónál

Czepléd utcai fő és piaci főközlétében:

kaphatók: az eredeti és egyedül valódi Jaeger egészesz fenntartó és fejlesztő ingek, ujjasok, lábravalók, férfi és fiuk részére.

Ingek, ujjasok, vállfűzők, vállfűzővédők, bugyogók, szoknyák, mellvédők, térdmelegítők, hölgyek és leányok részére.

Lovagló mellények, lábszár

melegítők, haskötők a katonaság részére.

A gyakorlat folytán legkitűnőbbnek bizonyult egészségvédő mosható

Jaeger gyapju utcai fiúöltönyök minden színben és többféle szabás szerint.

Férfi, női, rövid és hosszú harisnyák.

Nagyválaszték színes ablakfüggönyökben, gyapju ágyterítőkben és flanel takarókban.

Rundburgi, Creas és Irlandi vásznakban, fehér és színes zsebkendőkből, teljes kiházasítási kelegyekben valamint minden szakmába vágó zeikkben.

China ezüst disztárgyak.

Karácsony

és ÚJÉVI

ajándék tárgyak

nagy választékban

Kaszanyitzky Endrenél

Debreczen főpiacz 1900. Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Majolica különlegességek, Makart csokrok.

Nincs többé köhögés!

A „St.-György-tea“ (egy csomag 50 kr.) és „St.-György-katarthos-por“ (egy doboz 50 kr. postán 20 krral több szállított levél és csomagolásiért) hosszú évi használat által legjobb köhögés elleni szernek minden köhögés ugymint a légző csővek katarthikus megbetegedése gégebajok, tüdő és légző nehézségek (szűküllőség) astma, elnyálkosodás, a nyakbani csiklando ást, számar hurut és hörgőköhögést leggyorsabban és legbiztosabban eltávolít. Siker néhány nap alatt mutatkozik. Kevesebb mint 2 csomag „St.-György-tea“ és 2 doboz „St.-György-katarthos-por“ nem küldetik szét. Minden megrendelés „St.-Georgs-Apothek“ Wien, V. Wimmergasse 23. intézendő. (d)

Mindenféle vizi betegség ellen

ugymint az ezekből eredő betegségek: sárgaság, lép és májdaganatok, légzési nehézségek stb. legjobb szer, a hirneves

Hydropsin

(orvosoktól ajánlva) Grobstein See-gyógyaszerára Gmunden gyógyhely, felső Ausztria.

Egy üveg ára gyógyhasználati utastással 1 ft. Csomagolással 1 ft 20 kr.

Isten legnagyobb ajándéka az egészség!

A köhögés, rekedtség és elnyálkásodás szomorú következményeitől csak egyszer óv meg bennünket teljes biztossággal:

Egger díjjutalmazott Mell-Pastillái!

Számtalan hálaírat tanuskodik erről és senki el ne mulassa idejében ezek használatát. Kaphatók 25, 50 kros és 1 frtos eredeti dobozokban a monarchia valamennyi gyógyszerárában, valamint az

EGGER A. FIA gyógyszerkülönlegességi gyárában Bécs-Nussdorf.

Arany érem Pécs 1888.

Kárpáti mellszörp köhögés ellen

mell- és tüdőbetegségek részére.

Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr, egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák

Ezen pasztillák a Magas Tátrán található gyógyfűvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a tettebb felsorolt betegségeknél. Egy doboz ára 26 kr.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag 40 kr, egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a tettebb felsorolt betegségeknél.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kasán. Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerárában.

(Telefon hálózat 5 k szám.)

Arverési hirdetés.

Valamennyi az „Első debreczeni magánkézizálogkölcson üzletben“ (főpiac Teleki utca sarok) lejárt tárgyak folyó év December 11-én d. u. 2 órakor egy iparhatósági kiküldött jelenlétében a legtöbbet ígérőknek nyilvánosan fognak elárvereztetni.

Debreczen, 1890. november 26.

Katz Jakab.

Ügynök

kerestetik

SZLIUKA ISTVÁN

szikvizgyára részére.

Kereskedők előnyben részesülnek.

Tudomásul

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy 11 év óta fennálló s előnyösen ismert

asztalos üzlettemmel kapcsolatban

parkett-gyártást

is rendeztem be, és parkettek lerakását, valamint mindennemű asztalos munkákat szolidan és a legjutányosabb árak mellett eszközölök

Teljes tiszteletel

Harsányi István

czepléd-utca 2577. saját ház.

LÖFKOVITS ARTHUR ÉS TÁRSA

ÓRÁS, ÉKSZERÉSZ ÉS VÉSNÖKI MŰTERME.

NAGY, 400 ÁBRÁVAL ELLÁTOTT KÉPES ÁRJEGYZÉKÉNEK KIVONATA.

Nickel henger óra	5.-	Legújabb női utazó arany lánc	12.-
Ezüst henger óra	8.-	Arany női medallion lánc	10.-
Nickel remontoir óra	6.50	hosszu nyaklánc	20.-
Ezüst remontoir óra	10.-	Valódi ezüst lánc kar-ék	2.50
Ezüst datum remontoir óra	16.-	hámír	2.-
Valódi tula remontoir óra	15.-	karék szem	20.-
Arany női henger óra	15.-	karék szem	20.-
Arany női remontoir óra	18.-	Valódi ezüst férfi medallion	1.-
Arany férfi horgony óra	24.-	Double arany	3.-
Arany férfi remontoir óra	30.-	Finom arany	10.-
Ugyanaz kettős fedéllel	40.-	Double arany női	10.-
1 m. hosszú inga óra	14.-	Fekete emaille női	2.-
Ugyanaz órát a feletől	18.-	Valódi granát kar-ék	4.-
1 m. 30 cm. hosszú inga óra	16.-	Fekete v. kek emaille kar-ék	2.-
Ugyanaz órát a feletől	20.-	Valódi e. compass joujou	1.-
Ugyanaz 1/2-et ütő ismételő	30.-	• Sz. György pénz	1.-
Gyönyörű kivitelű salon óra	20.-	joujou	1.-
Fali konyha „Schotten“ óra	3.-	Valódi ez. földgömb joujou	1.-
• • • • •	3.-	• • • • •	1.-
Fali konyha „Scherzinger“ óra	2.20	• • • • •	1.-
8 napos vasbádog iródi óra	5.-	Valódi ezüst gyermek függő	40.-
2 napos hajós iródi óra	5.-	• • • • •	60.-
Kakuk óra gyönyörű kivitelű	5.-	Finom arany gyermek függő	1.30
Francia negysz. ébresztő óra	3.-	• • • • •	9.-
Nickel szék óra	4.-	Finom arany női függő	6.-
Valódi ezüst férfi óralánc	2.50	• • • • •	6.-
• • • • •	2.50	• • • • •	4.-
Finom arany férfi	18.-	• • • • •	10.-
• • • • •	16.-	• • • • •	18.-
Valódi tula férfi	4.-	• • • • •	18.-
Legújabb női utazó ezüst lánc	8.-	• • • • •	1.-
• • • • •	8.-	Divatos e. galamb-brocheti	1.50

6 frt 50 kr. Javítások jutányosan!

Divatos val. granát brocheti	3.-	1 drb 13 pr. e. sórtartó	8.50
fekete emaille	2.50	Ezüst ózkonforró	4.50
valódi koral	3.-	• • • • •	4.-
Legújabb férfi nyaklánc	1.-	gyermek óvószék	4.-
Divatos granát	1.50	tömör gyertyatartó párja	35.-
Finom arany	4.-	• • • • •	12.-
Valódi gyémánt	10.-	gyümölcsartó	8.-
Arany női nevelési gyűrű	1.50	• • • • •	7.-
Tömör arany női	3.-	• • • • •	5.-
Valódi gyémánt női gyűrű	6.-	• • • • •	80.-
• • • • •	10.-	• • • • •	3.-
• • • • •	20.-	• • • • •	3.-
Fekete emaille	40.-	• • • • •	3.-
Finom arany gyertyatartó	3.-	• • • • •	3.-
• • • • •	4.-	• • • • •	1.-
Finom ar. gyermek-kereszt	2.-	• • • • •	1.50
• • • • •	3.-	• • • • •	2.-
Divatos „double“ ar. gomb-garnitúr	4.-	• • • • •	1.50
Legújabb ar. lánc-gomb p.	9.-	• • • • •	20.-
Divatos ezüst sátpalca	4.-	• • • • •	40.-
Legújabb ezüst szivarszika	3.-	• • • • •	30.-
Double arany szivarszika	2.50	• • • • •	2.-
6 drb 13 pr. ezüst evőkanál	26.-	• • • • •	1.-
• • • • •	9.-	• • • • •	2.-
• • • • •	24.-	• • • • •	1.-
• • • • •	7.-	• • • • •	0.4
• • • • •	16.-	• • • • •	15
• • • • •	6.-	• • • • •	30
• • • • •	5.-	• • • • •	80
• • • • •	6.-	• • • • •	1.50
• • • • •	11.-	• • • • •	8.-
• • • • •	11.50	• • • • •	1.50
• • • • •	5.50	• • • • •	1.50
• • • • •	5.50	• • • • •	1.50

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Minden órát 1 éri jótállás vállalattik. — Csomagolásért mi sem számítatik. Minden tárgy a m. kir. fémjelző hivatal bélyegével van ellátva.

Arany, ezüst, gyöngy, drágakő teljes értékben bevételik. — Az árak valódisága és súlyért jótállás vállalattik. — Legújabb raktár 13 próba ezüstneműkben.

TÓTH GYULA

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA vaskereskedő cég Debreczen, városháza épület

ajánl dus választékban kitűnő minőségben és legjutányosabb árak mellett:

öntött vaskályhákat

fa és szabályozható szén és kokszt fűtésre, hazai gyártmány. Eredeti „FRIEDLANDI“ szabályozható, töltő és

„meidingi“ szystem kályhák

szén és kokszt fűtésre, csiszolt és nickl párkányzattal, ugyszintea köpenynyel,

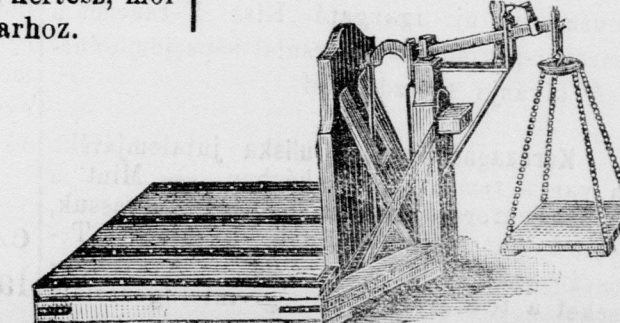
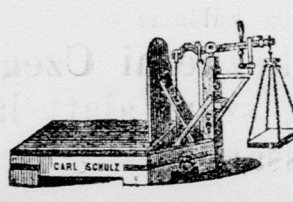
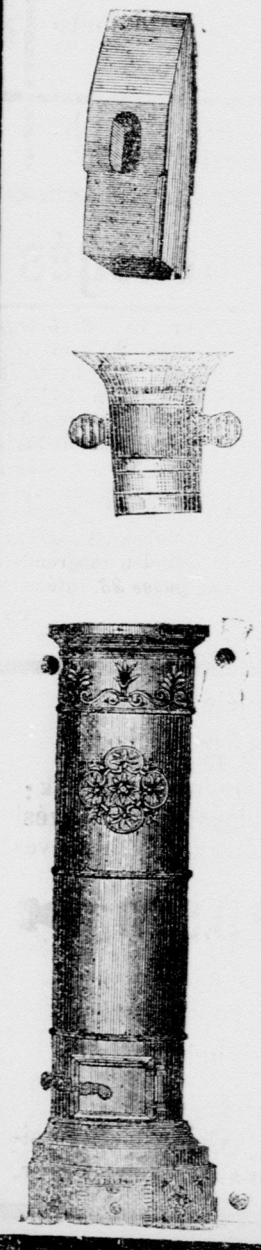
mindenféle színben zománcozva, öntött vas és lemez takarékos konyhákat,

Tizedes-, egyensúly-, házi-, kalmár- és rud-mérlegeket jótállás mellett,

zománcozott öntött vasedényeket zománcozott kék és márványozott lemez edényeket jótállással,

valódi francia öntött-acél szerszámok

gépész, kovács, lakatos, késes, bádogos, asztalos, ács, képfaragók, esztergályos, kádár, kerékgyártó, kőfaragó, rézüntő, üveges, kertész, molnár, timár, szijgyártó, mészáros és hentes stb. iparhoz.

MÁRIACZELLI gyomorcepppek

lészive BRÁDY C. védjeggyel ellátott gyógyszerárában Kemsierben (Morvaország). Elismerés a Jockey-Clubtól.

Egy üveg ára 40 kr., nagy üveg (kétsezer) 70 kr. Az alkotó részek nyilvánosságra vannak hozva. Gyógyszerárában kapható.

Sok gazdasági kiállításon magas díjazva. Elismerés a Jockey-Clubtól.

KWIZDA korneuburgi MARHAPORA

lovak, szarvasmarhák és juhok számára, sok évi tapasztalat alapján szabályszerű használat mellett biztos és hathatós szer étvágytalanság, véres tej ellen és a tej javításához. Leghathatósabbnak bizonyult a légző- és emésztő-szervek bántalmainál. Egy doboz ára 35 kr egy nagy doboz ára 70 kr

KWIZDA csász. kir. szabad karbantartó folyadékja RESTITUTIONSFLUID (mosdóvíz lovak számára) — sok évi tapasztalat után a legjobbnak bizonyult mosdóvíz az erős munka után elvesztett erő helyreállítására. Nélkülözhetlen segéd szer a fizsomok, kezelés, meredtség és izom gyengeség stb. bántalmaknál. A lónak könnyű mozgást és edzetséget kölcsönöz. — Egy üveg ára 1 frt 40 kr. Tévedések elkerülése végett kérjük a fenti védjegyet figyelembe venni.

Kwida Ferenc János kerületi gyógyszer-tára Korneuburgban Bécs mellett, csász. és kir. és román királyi állatgyógyászati udvari szállítója

KWIZDA korneuburgi MARHAPORA és

KWIZDA cs. és kir. szabadal. karbantartó folyadékja (Restitutionsfluid) az osztr. magy monarchia minden gyógyszer-tára és valamennyi gyógyfű kereskedésében kaphatók.